

КОНВЕНЦІЯ

про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах

ДАТА ПІДПИСАННЯ: 18.03.70 р.

ДАТА ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ: 19.10.2000 р. (із заявами і застереженнями)

ДАТА НАБУТТЯ ЧИННОСТІ: 02.04.2001 р.

Офіційний переклад.

Держави, які підписали цю Конвенцію,

Бажаючи полегшити передачу та виконання судових доручень і сприяти погодженню різних способів, які використовуються ними з цією метою,

Піклуючись про поліпшення взаємної правової допомоги в цивільних або комерційних справах,

Вирішили для цього укласти Конвенцію і домовилися про наступні положення:

ГЛАВА I. СУДОВІ ДОРУЧЕННЯ

Стаття 1

У цивільних або комерційних справах судовий орган Договірної Держави може відповідно до положень законодавства цієї Держави шляхом надіслання судового доручення звернутися до компетентного органу другої Договірної Держави з проханням отримати докази або провести інші процесуальні дії.

Доручення не може бути використано з метою отримання доказів, які призначаються не для використання в судовому розгляді, вже розпочатому або такому, що готується.

Вираз "інші процесуальні дії" не включає вручення судових документів або проведення дій з метою виконання або примусового виконання судових рішень чи розпоряджень, або постанов про застосування тимчасових чи охоронних заходів.

Стаття 2

Договірна Держава призначає Центральний Орган, який зобов'язується отримувати судові доручення, що надходять від судових органів іншої Договірної Держави, і передавати органу, компетентному їх виконати. Кожна Держава організовує Центральний Орган згідно із своїм правом.

Доручення надсилаються Центральному Органу Держави виконання без посередництва будь-якого іншого органу цієї держави.

Стаття 3

В судовому дорученні зазначається:

- a) запитуючий орган і запитуваний орган, якщо останнє відомо запитуючому органу;
- b) імена та адреси сторін в процесі та їх представників, якщо такі є;
- c) характер справи, для якої потребуються докази, з наданням всієї необхідної інформації в зв'язку з цим;
- d) докази, які мають бути отримані або інша процесуальна дія, яку потрібно провести.

Там, де потрібно, в дорученні вказується *inter alia*:

- e) імена та адреси осіб, яких потрібно опитати;
- f) запитання, які потрібно поставити особам в ході опитування, або виклад фактів, в зв'язку з якими вони мають бути запитані.
- g) документи або інше нерухоме чи особисте майно, що підлягають огляду;
- h) будь-які вимоги щодо отримання пояснень під присягою або урочистою заявою, або використання будь-якої іншої форми.
- i) будь-який спеціальний спосіб чи процедура відповідно до статті 9.

Доручення також повинно містити будь-яку інформацію, необхідну для застосування статті 11.

Легалізація або інша подібна процедура не вимагається.

Стаття 4

Судове доручення складається мовою запитуваного органу або супроводжується перекладом на цю мову.

Однак, Договірна Держава приймає доручення також англійською чи французькою мовою або з перекладом на одну з цих мов, якщо вона не зробила застереження на підставі статті 33.

Договірна Держава, яка має більш ніж одну офіційну мову і не може в зв'язку з умовами внутрішнього законодавства приймати доручення однією з цих мов на всій території, шляхом подання заяви визначає мову, якою повинно бути складено або перекладено доручення у певних частинах її території. В разі недотримання умов такої заяви без поважної причини витрати по перекладу належною мовою покриваються запитуючою Державою.

Договірна Держава шляхом відповідної заяви може визначити інші, ніж зазначені в попередніх частинах, мову або мови, якими доручення повинно бути надіслано до її Центрального Органу.

Справжність будь-якого перекладу, що додається до доручення, повинна бути засвідчена дипломатичним службовцем або консульським агентом, або перекладачем під присягою, або будь-якою іншою особою, яка має такі повноваження в будь-якій Державі.

Стаття 5

Якщо Центральний Орган вважає, що запит не відповідає положенням цієї Конвенції, то він безвідкладно інформує орган запитуючої Держави, який направив судове доручення, уточнюючи свої заперечення щодо доручення.

Стаття 6

Якщо Центральний Орган, якому направлено судове доручення, не є компетентним його виконати, то доручення негайно надсилається органу цієї Держави, компетентному виконати його відповідно до положень національного законодавства.

Стаття 7

Запитуючий орган, якщо побажає, може бути поінформований про час та місце виконання доручення для того, щоби надати можливість присутності заінтересованим сторонам та їхнім представникам, якщо такі є. Така інформація надсилається безпосередньо сторонам або їхнім представникам, якщо про це просить орган запитуючої Держави.

Стаття 8

Договірна Держава може заявити, що представники судової влади запитуючого органу іншої Договірної Держави можуть бути присутніми під час виконання судового доручення. З цією метою може вимагатися попередня згода компетентного органу, визначеного Державою, яка робить заяву.

Стаття 9

Судовий орган, який виконує судове доручення, застосовує способи і процедури відповідно до законодавства своєї держави.

Однак, він виконує прохання запитуючого органу про застосування спеціального способу чи процедури, якщо це не суперечить внутрішньому законодавству запитуваної Держави або якщо виконання прохання вбачається неможливим з причин її внутрішньої практики та процедури чи з причини практичних труднощів.

Судове доручення виконується безвідкладно.

Стаття 10

При виконанні судового доручення запитуваний орган вдається до належних заходів примусу в тому разі і в тій мірі, як це передбачено внутрішнім законодавством його держави для виконання рішень, винесених органами його держави, або клопотань сторін процесу.

Стаття 11

При виконанні судового доручення причетна особа може відмовитися від надання доказів в тій мірі, в якій це їй дозволено привілеями або заборонами, встановленими:

а) законодавством запитуваної Держави; або

б) законодавством запитуючої Держави, і такі привілеї чи заборони, були зазначені у дорученні, або на прохання запитуваного органу були іншим чином підтверджені запитуючим органом.

Договірною Держава може заявити, що крім цього вона поважатиме привілеї та заборони, встановлені законодавством Держави іншої, ніж запитуюча Держава або запитувана Держава, в тій мірі, як це зазначено у такій заяві.

Стаття 12

У виконанні судового доручення може бути відмовлено лише в тій мірі, в якій:

- а) в запитуваній Державі виконання доручення не належить до компетенції судової влади;
- б) запитувана Держава вважає, що цим може бути завдана шкода її суверенітету або безпеці.

У виконанні не може бути відмовлено лише на тій підставі, що відповідно до внутрішнього законодавства запитувана Держава заявляє про свою виключну юрисдикцію щодо справи, якої стосується доручення, або що її законодавство не передбачає виконання відповідних дій.

Стаття 13

Документи про виконання судового доручення надсилаються запитуваним органом запитуючому органу тими самими каналами, які використав останній.

В кожному випадку, коли доручення не виконано цілком або частково, запитуючий орган негайно інформується такими самими каналами із зазначенням причин.

Стаття 14

Виконання судового доручення не дає підстав для будь-яких відшкодувань податків або витрат будь-якого характеру.

Разом з тим, запитувана Держава має право вимагати від запитуючої Держави відшкодування за сплату гонорарів експертам і перекладачам та витрати у зв'язку з застосуванням на прохання запитуючої Держави спеціальної процедури відповідно до частини 2 статті 9.

Запитуваний орган, законодавство якого покладає обов'язок на сторони подавати докази самостійно, і який не може сам виконати доручення, може після отримання згоди запитуючого органу призначити особу, яка може виконати доручення. При зверненні за згодою запитуваний орган зазначає приблизні витрати у зв'язку з цією процедурою. В разі надання згоди запитуючий орган покриває будь-які витрати, що виникли; без такої згоди запитуючий орган не несе відповідальності за витрати.

ГЛАВА II. ОТРИМАННЯ ДОКАЗІВ ДИПЛОМАТИЧНИМИ СЛУЖБОВЦЯМИ, КОНСУЛЬСЬКИМИ АГЕНТАМИ ТА УПОВНОВАЖЕНИМИ

Стаття 15

У цивільних або комерційних справах дипломатичний службовець або консульський агент Договірної Держави на території іншої Договірної Держави і в межах округу виконання своїх функцій може без застосування примусу отримувати докази від громадян Держави, яку він представляє, з метою сприяння провадженню, розпочатому в суді Держави, яку він представляє.

Договірна Держава може заявити, що докази можуть отримуватися дипломатичними службовцями або консульськими агентами, лише якщо згода з цією метою надана на підставі їхніх звернень або звернень від їхнього імені до відповідного органу, визначеного Державою, яка робить таку заяву.

Стаття 16

Дипломатичний службовець або консульський агент Договірної Держави на території іншої Договірної Держави і в межах округу виконання своїх функцій може також отримати докази без застосування примусу від громадян Держави, в якій він виконує свої функції, або від громадян третьої держави, з метою сприяння провадженню, розпочатому в суді Держави, яку він представляє, якщо:

- a) компетентний орган, призначений Державою, в якій він виконує свої функції, надав дозвіл взагалі або у конкретному випадку, та
- b) він діє згідно з умовами, визначеними компетентним органом у дозволі.

Договірна Держава може заявити, що докази можуть бути отримані відповідно до цієї статті без її попереднього дозволу.

Стаття 17

В цивільних або комерційних справах особа, належним чином призначена уповноваженим з цією метою може без застосування примусу отримувати докази на території Договірної Держави з метою сприяння провадженню розпочатому в суді іншої Договірної Держави, якщо:

- a) компетентний орган, призначений державою, на території якої повинні бути отримані докази, надав свій дозвіл взагалі або у конкретному випадку; та
- b) він діє згідно з умовами, визначеними компетентним органом у дозволі.

Договірна Держава може заявити, що докази можуть бути отримані відповідно до цієї статті без її попереднього дозволу.

Стаття 18

Договірна Держава може заявити, що дипломатичний службовець, консульський агент або уповноважений, компетентні отримувати докази згідно зі статтями 15, 16 або 17, може звернутися до компетентного органу, призначеного Державою, яка робить таку заяву, за відповідною допомогою в отриманні доказів із застосуванням примусу. Заява може містити такі умови, які Держава, яка робить таку заяву, може вважати необхідними.

Якщо орган задовольняє прохання, він застосовує будь-які примусові заходи, які є належними та які передбачені законодавством його держави для застосування під час провадження.

Стаття 19

Компетентний орган при наданні дозволу, про який йдеться у статтях 15, 16 або 17, або у задоволенні прохання, згаданого в статті 18, може встановити умови, яких на його думку слід дотримуватися, зокрема щодо часу та місця отримання доказів. Таким же чином він може вимагати отримання завчасного повідомлення про час, дату та місце отримання доказів; в такому випадку представник органу вправі бути присутнім при отриманні доказів.

Стаття 20

При отриманні доказів відповідно до будь-якої статті цієї глави інтереси причетних осіб можуть захищати їх представники.

Стаття 21

Якщо дипломатичний службовець, консульський агент або уповноважений правомочний відповідно до статей 15, 16 або 17 отримувати докази, то:

- а) він може отримувати всі види доказів, які не суперечать законодавству Держави, на території якої отримуються докази, або будь-якому дозволу, наданому відповідно до загаданих статей, і матиме повноваження в цих межах приводити до присяги або приймати урочисті заяви;
- б) прохання до особи з'явитися або надати докази, якщо вона не є громадянином Держави, в якій розглядається справа, складається мовою тієї місцевості, де отримуються докази, або супроводжується перекладом цією мовою;
- с) у проханні особа інформується про можливість мати представника для захисту своїх інтересів, та в будь-якій Державі, яка не зробила заяву відповідно до статті 18, особа також інформується про те, що вона не може бути примушена з'явитися або надати докази;
- д) докази можуть отримуватися в порядку, передбаченому законодавством, яке застосовується судом, який розглядає відповідну справу, за умови, що такий порядок не заборонений законодавством Держави, на території якої докази отримуються;
- е) особа, якої стосується прохання про надання доказів, може посилатися на привілеї та заборони, про які йдеться у статті 11, щоб відмовитися від надання доказів.

Стаття 22

Той факт, що спроба отримати докази із застосуванням процедури, визначеної в цій главі, не вдалася внаслідок відмови особи надати докази, не заважає подальшому зверненню про отримання доказів відповідно до положень глави I.

ГЛАВА III. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 23

Договірна Держава під час підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що вона не виконуватиме судові доручення, направлені з метою здійснення процедури виявлення в ході попереднього слухання документів, відомої в країнах загального права.

Стаття 24

Договірна Держава може призначити інші органи влади на додаток до Центрального Органу і визначити обсяг їх компетенції. Однак, судові доручення в усіх випадках можуть надсилатися до Центрального Органу.

Федеративні держави мають можливість призначити більш ніж один Центральний Орган.

Стаття 25

Договірна Держава, яка має більш ніж одну правову систему, може призначити органи, які належать до однієї із цих систем, який матиме виключну компетенцію виконувати судові доручення відповідно до цієї Конвенції.

Стаття 26

Якщо це вимагається конституційними обмеженнями, Договірна Держава може вимагати покриття запитуючою Державою сплат і витрат, пов'язаних з виконанням судових доручень, за організацію процедури по забезпеченню явки особи для надання доказів, витрат в зв'язку з явкою цих осіб та витрат на розшифровку стенограми пояснень.

Якщо Держава висунула вимоги відповідно до попередньої частини, будь-яка інша Договірна Держава може вимагати від цієї Держави відшкодування аналогічних сплат і витрат.

Стаття 27

Положення цієї Конвенції не перешкоджають Договірній Державі:

- а) заявити, що судові доручення можуть направлятися її судовим органам іншими каналами, ніж передбачені у статті 2;
- б) виходячи з внутрішнього законодавства або практики дозволяти проведення будь-яких дій, передбачених Конвенцією, на менш обмежувальних умовах;
- с) виходячи з внутрішнього законодавства або практики дозволяти застосування інших способів отримання доказів, ніж передбачені цієї Конвенцією.

Стаття 28

Ця Конвенція не забороняє угод між двома чи більше Договірними Державами про незастосування:

- а) положень статті 2 стосовно способів передачі судових доручень;

- b) положень статті 4 стосовно мов, які можуть використовуватися;
- c) положень статті 8 стосовно присутності представників судової влади при виконанні доручень;
- d) положень статті 11 стосовно привілеїв і заборон для свідків стосовно відмови від надання доказів;
- e) положень статті 13 стосовно способів повернення виконаних доручень запитуючому органу;
- f) положень статті 14 стосовно сплат і витрат;
- g) положень глави II.

Стаття 29

У відносинах між Сторонами цієї Конвенції, які є також Сторонами однієї чи обох Конвенцій з питань цивільного процесу, підписаних в Гаазі 17го липня 1905 року та 1го березня 1954 року, ця Конвенція замінює положення статей 8 - 16 попередніх конвенцій.

Стаття 30

Ця Конвенція не торкається застосування статті 23 Конвенції 1905 року, або статті 24 Конвенції 1954 року.

Стаття 31

Додаткові угоди між Сторонами зазначених Конвенцій 1905 та 1954 року вважаються такими, які рівною мірою застосовуються до цієї Конвенції, якщо Сторони не домовилися про інше.

Стаття 32

Без шкоди для положень статей 29 та 31, ця Конвенція не відміняє конвенцій, які містять положення стосовно предмету цієї Конвенції, в яких Договірні Держави є або будуть Сторонами.

Стаття 33

Держава може під час підписання, ратифікації або приєднання виключити цілком або частково застосування положень частини 2 статті 4 та глави II. Жодні інші застереження не дозволяються.

Кожна Договірна Держава може в будь-який час відкликати своє застереження; таке застереження припиняє свою дію на шістдесятій день після повідомлення про її відкликання.

Якщо Держава зробила застереження, будь-яка інша заторкнута держава може застосовувати таке саме правило відносно держави, яка зробила застереження.

Стаття 34

Держава може в будь-який час відкликати або змінити заяву.

Стаття 35

Договірна Держава під час здачі на зберігання свого інструменту про ратифікацію або приєднання або пізніше інформує міністерство закордонних справ Нідерландів про призначення органів згідно з статтями 2, 8, 24 та 25.

Договірна Держава також інформує Міністерство, де це необхідно, про таке:

- a) призначення органів, які мають бути повідомлені, чий дозвіл може вимагатися і чия допомога може потребуватися при отриманні доказів дипломатичними службовцями та консульськими агентами, згідно з статтями 15, 16 та 18 відповідно;
- b) призначення органів, чий дозвіл може вимагатися при отриманні доказів уповноваженими відповідно до статті 17 і допомога яких може бути надана відповідно до статті 18;
- c) заяви відповідно до статей 4, 8, 11, 15, 16, 17, 18, 23 та 27;
- d) будь-яке відкликання або зміна вищезгаданих призначень та заяв;
- e) відкликання будь-якого застереження.

Стаття 36

Будь-які труднощі, що можуть виникнути між Договірними Державами в зв'язку з застосуванням цієї Конвенції, вирішуються по дипломатичних каналах.

Стаття 37

Ця Конвенція відкрита для підписання Державами, представленими на Одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.

Вона підлягає ратифікації, і документи про ратифікацію здаються на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Стаття 38

Ця Конвенція набуває чинності на шістдесятій день після здачі на зберігання третього документа про ратифікацію відповідно до частини другої статті 37.

Конвенція набуває чинності для кожної Держави, що підписала і в подальшому ратифікувала її, на шістдесятій день після здачі на зберігання документа про ратифікацію.

Стаття 39

Будь-яка Держава, не представлена на Одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права, яка є членом Конференції або Організації Об'єднаних

Націй, або спеціалізованих установ ООН, або Стороною Статуту Міжнародного Суду, може приєднатися до цієї Конвенції після набуття нею чинності відповідно до частини першої статті 38.

Документ про приєднання здається на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набуває чинності для Держави, яка приєдналася, на шістдесятитий день після здачі на зберігання її документу про приєднання.

Приєднання має силу лише у відносинах між Державою, яка приєдналася, та тими Договірними Державами, які заявили про свою згоду з приєднанням. Така заява передається на зберігання до Міністерства закордонних справ Нідерландів, яке направляє засвідчену копію кожній Договірній Державі через дипломатичні канали.

Конвенція набуває чинності між Державою, яка приєдналася, та Державою, яка заявила про згоду з приєднанням, на шістдесятитий день після передачі на зберігання заяви про згоду.

Стаття 40

Будь-яка Держава в момент підписання, ратифікації або приєднання може заявити, що дія цієї Конвенції розповсюджується на всі території, за міжнародні відносини яких вона відповідає, або на одну чи декілька з них. Така заява набирає сили з дати набуття чинності Конвенцією для відповідної Держави.

В будь-який час пізніше про будь-яке поширення дії повідомляється Міністерство закордонних справ Нідерландів.

Конвенція набуває чинності щодо територій, зазначених в такому повідомленні про поширення її дії, на шістдесятитий день після повідомлення, зазначеного у попередній частині.

Стаття 41

Ця Конвенція залишається чинною протягом п'яти років з дати набуття чинності відповідно до частини першої статті 38, навіть для Держав, які ратифікували її або приєдналися до неї пізніше.

Якщо Конвенція не денонсована, то її дія автоматично продовжується кожні п'ять років.

Про будь-яку денонсацію Міністерство закордонних справ Нідерландів повідомляється щонайменше за шість місяців до закінчення п'ятирічного періоду.

Дія денонсації може бути обмежена певними територіями, до яких застосовується ця Конвенція

Денонсація є чинною лише стосовно Держави, яка про неї повідомила. Для інших Договірних Держав Конвенція залишається чинною.

Стаття 42

Міністерство закордонних справ Нідерландів інформує Держави, зазначені в статті 37, а також Держави, які приєдналися відповідно до статті 39, про таке:

- a) підписання та ратифікації, згадані в статті 37;
- b) дату, з якої ця Конвенція набуває чинності відповідно до положень частини першої статті 38;
- c) приєднання, згадані в статті 39, і дати набуття ними чинності;
- d) поширення, згадані в статті 40, і дати набуття ними чинності;
- e) призначення, застереження та заяви, згадані в статтях 33 та 35;
- f) денонсації, згадані в частині третій статті 41.

На засвідчення цього, нижчезазначені особи, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Вчинено в Гаазі 18 березня 1970 року англійською та французькою мовами, обидва тексти є автентичними, в одному примірнику, який передається на зберігання в архіви Уряду Нідерландів, і належним чином засвідчена копія якого направляється дипломатичними каналами кожній з Держав, представлених на Одинадцятій сесії Гаазької конференції з міжнародного приватного права.
